

ประเทศไทย 4.0

มุมมองจากภาครัฐและปราชญ์ทางด้านเศรษฐศาสตร์ของไทย

“พลิกโฉมองค์กรให้ทันการเปลี่ยนแปลง...
เพื่ออนาคตที่ยั่งยืนของผู้ประกอบการไทย”

งานสัมมนาในครั้งนี้จัดโดย สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ สถาบันเครือข่ายของกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อช่วยสร้างความตระหนักให้กับผู้ประกอบการไทยในการบริหารจัดการองค์กรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ในอนาคต ซึ่งเป็นการนำเสนอมุมมองและแนวคิด “รัฐทรงด์ รัฐัน และลงมือทำ” พร้อมกับการนำประเทศไทยสู่ “ประเทศไทย 4.0”

และยังได้นำเสนอแนวคิดการขับเคลื่อนภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทยผ่านการบรรยายพิเศษจากทั้งมุมมองของผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและปราชญ์ทางด้านเศรษฐศาสตร์ของไทยภายใต้หัวข้อ

“การนำประเทศไทย
สู่ประเทศไทย 4.0”

ดร.สมชาย ชาญศิริชัย
ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

“รัฐทรงด์ รัฐัน
และลงมือทำ”

รศ.ดร.วารานรณ์ สามโกเศศ
อธิการบดีทีทีดีคุณ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ดร.สมชาย หานทิรัญ
ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

การนำประเทศไทยสู่ ประเทศไทย 4.0

*“เราต้องการเด็กรุ่นใหม่
ที่มีอิสระทางความคิด
มี INNOVATIVE
เรียนรู้ และตื่นตัวตลอดเวลา
นี้จะทำให้เป็นคนไทย 4.0 ได้”*

การนำประเทศไทยก้าวไปข้างหน้าด้วยแนวคิดไทยแลนด์ 4.0 ต้องมาจากการวางยุทธศาสตร์ในภาคอุตสาหกรรมเพื่อถ่ายทอดไปสู่เด็กรุ่นใหม่และสร้างให้เป็น “คนไทย 4.0” ที่เต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ พร้อมรับมือกับความไม่แน่นอนและการเปลี่ยนแปลงอย่างตื่นตัวอยู่เสมอ

ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมได้ชี้ให้ตระหนักถึงความสำคัญนี้ว่า เป็นการสร้างนโยบายการมองในระยะยาว โดยรัฐบาลได้แบ่งแนวคิด “ไทยแลนด์ 4.0” ตามลักษณะของประเภทอุตสาหกรรมเป็นหลัก ได้แก่ ด้านวัฒนธรรม ด้านอุตสาหกรรมเบาที่ใช้แรงงานเป็นสำคัญ ด้านอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีจากต่างประเทศ และด้านนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์

พื้นฐานอุตสาหกรรมในประเทศไทยมีการพัฒนาและความพร้อมมาตั้งแต่อดีต เนื่องด้วยความได้เปรียบในด้านทรัพยากรธรรมชาติและแรงงาน จึงทำให้มีแรงงานมุ่งเข้าสู่ประเทศไทยมาก นำไปสู่การสร้างอุตสาหกรรมที่เข้มแข็งและพัฒนาตัวเองจากประสบการณ์ มีการลงทุนและเปิดประเทศมากยิ่งขึ้น จนกระทั่งต่อมาเริ่มขาดการสร้างสรรค และขาดอัตลักษณ์ที่เฉพาะตัว

แนวคิดการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 ที่รัฐบาลมุ่งหวังนั้น จึงเน้นการเพิ่มความหลากหลายทางความคิดและต้องปรับเปลี่ยนให้ภาคอุตสาหกรรมมีการผสมผสานกันระหว่างนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ ต้องปรับเปลี่ยนเครื่องมือหลายๆ อย่างด้วยเทคโนโลยีที่สามารถปรับ

พฤติกรรมของคนและสร้างโอกาส เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันที่คนอื่นลอกเลียนไม่ได้ โดยนำมาพัฒนาและปรับปรุงให้เข้ากับธรรมชาติของคนไทย

ในส่วนของภาคอุตสาหกรรม ดร. สมชาย ได้อธิบายแนวทางการส่งเสริมแนวคิด “ไทยแลนด์ 4.0” ไว้ว่า

“การผลักดันให้ประเทศไทยหลุดพ้นจาก ‘กับดักรายได้ปานกลาง หรือ Middle Income Trap’ โดยการพิจารณาจาก GDP และอัตราการเจริญเติบโตของประชากรในประเทศไทย เพื่อสร้างอัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม เพิ่มตัวเลข Productivity ซึ่งจะมาจากคุณภาพของแรงงาน การบริหารจัดการเทคโนโลยีใหม่ๆ และการบริหารจัดการองค์กร จัดทำยุทธศาสตร์ร่วมกับสภาอุตสาหกรรมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การสร้างผู้ประกอบการใหม่, Eco System Connection, พัฒนาคุณภาพบุคลากร และ Infrastructure เพื่อส่งมอบแนวคิดดังกล่าวให้กับคนรุ่นต่อไป”

รู้ทรนต รู้ทัน และลงมือทำ

“จะไม่มีวันได้อะไรที่แตกต่างไป
จากวันนี้ ถ้าไม่ทำอะไรที่แตกต่าง
ออกไปในวันพรุ่งนี้”

รศ.ดร.วรากรณ์ สามโกเศศ
อธิการบดีกิตติมคุณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

สำหรับการบรรยายพิเศษของ รศ.ดร.วรากรณ์ สามโกเศศ ในหัวข้อ “รู้ทรนต รู้ทัน และลงมือทำ” เป็นการมุ่งเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการรับมือกับความไม่แน่นอนในทศวรรษหน้า เช่นเดียวกัน ด้วยการผลักดันแนวคิด “ไทยแลนด์ 4.0” สร้างสรรค์นวัตกรรม พร้อมพัฒนาภาคอุตสาหกรรมให้มีความโดดเด่นแตกต่าง นำไปสู่การเพิ่มมูลค่าเพื่อสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

ทุกคนควรจะมีการเตรียมพร้อมทั้งวิกฤตหรือความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ดังที่ได้เกิดขึ้นมาแล้วในประวัติศาสตร์

ตั้งแต่การก้าวกระโดดของการปฏิวัติความรู้ Knowledge Revolution ไปจนถึงเกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรมทั้ง 4 ครั้ง ได้แก่ การเกิดพลังไอน้ำ การเกิดพลังไฟฟ้า การค้นพบนวัตกรรมทางด้านไอที และการต่อยอดความหลากหลายทางเทคโนโลยีที่ตามมาอีกนับไม่ถ้วน โลกได้พัฒนาไปสู่ความโลกาภิวัตน์มากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเกิดเศรษฐกิจที่ไร้พรมแดน การค้าแบบเสรี เรื่องราวและข้อมูลข่าวสารต่างๆ บนโลกใบนี้ เมื่อเกิดขึ้นก็จะกระทบกันได้อย่างรวดเร็ว เป็นกระแสความคิดที่เหมือนกันถ่ายทอดส่งต่อกัน

ประเทศไทยเองก็เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมด้วยเช่นกัน และเป็นไปตามกลไกของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับโลก “ไทยแลนด์ 4.0” ได้รับอิทธิพลจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมในขั้นสุดท้ายและมีพื้นฐานมาจาก

เวอร์ชัน 1.0 คืออุตสาหกรรมขั้นพื้นฐาน ทดแทนการนำเข้า เวอร์ชัน 2.0 คืออุตสาหกรรมเบา เวอร์ชัน 3.0 คือสภาพการณ์ของอุตสาหกรรมในปัจจุบันซึ่งเน้นการส่งออกและอุตสาหกรรมหนัก แต่ต่อมารายได้ของประเทศไม่เติบโตเพิ่มขึ้นเนื่องจากปัญหาการเมืองและความขัดแย้ง

“แนวคิด ‘ไทยแลนด์ 4.0’ จึงถือกำเนิดขึ้นด้วยกลยุทธ์ในการสร้างนวัตกรรม พัฒนาให้มีอุตสาหกรรมที่มีความแตกต่าง สร้างมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างเหมาะสมเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และลดความเหลื่อมล้ำ”

แน่นอนว่าการสร้างมูลค่าเพิ่มและความแตกต่างจำเป็นที่จะต้องตอบรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรู้ทัน ด้วยการนำประเทศไปสู่เศรษฐกิจแบบ Digital Economy คือรูปแบบที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ตัวอย่างเช่น E-Commerce, Digital TV, Telemedicine, Teleconference และ Online Business Creative Economy คือเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เป็นการสร้างมูลค่าด้วยการใช้ทรัพยากรเท่าเดิมหรือน้อยลง แต่ใช้ความคิดและสติปัญญามากขึ้น นำประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มในทางธุรกิจและเศรษฐกิจ และขั้นตอนสุดท้ายคือการลงมือทำ ตามที่ รศ.ดร.วรากรณ์ สามโกเศศ ได้เน้นย้ำไว้ว่า “จะไม่มีวันได้อะไรที่แตกต่างไปจากวันนี้ ถ้าไม่ทำอะไรที่แตกต่างออกไปในวันพรุ่งนี้”